

Giáo m u  d ng b  c l m em kh c

H  N i, anh  i ph  r  t g  y! (tmt)

T i tr  v  nh  sau m t chuy n bay d i m t. Không biết ai l  ng i i d u ti n d t t n cho nh ng chuy n bay d em l  'd i m t' th t l  hay. Ch p ch n giữa th c v  ng  c  m i ba, m i b n tiếng th  ch c ch n m t xanh nh  c  K u c a c  Nguy n Du c ng th nh m t d . Ch  nghĩa mang  nh h ng d n d i s ng t nh c m c a ta r t nhi u, c  nh ng ch  m nh không th  nào thay b ng ch  kh c d c. M i l n d i, v  giữa Việt Nam v  M  t i v n l ng t ng giữa v  M , hay v  Việt Nam. Việt Nam l  qu  h ng c a m nh th  m nh v  l  d ng r i, nh ng   M  c  m t m i nh , m nh v n, c i b p c a m nh th  m nh n i l  v  d u c  sai. Nh ng sao l c t  giữa Việt Nam, ch o nh ng ng i th n quen, n i tiếng tr  v  M  l ng v  a  m  p v  a th y bu n bu n.

Ba m i n m s ng   M  m  v n ch a m  n i nh  qu  h ng, v n b t ch t m t h m n o d , không c n ph i l c n thu hay c o m a d ng, ch  l  m t buổi chi u nh  t t c  m i buổi chi u, d ang ng i u ng ly tr  b ng không l i nh  v  m t buổi chi u n o r t xa xôi   qu  nh  th m, v  c i x m c , v  c i ng  vào nh , v  c i v ng n c d ng   c i   g d u d , v  c y tr ng c , v  c i b n n c m a. R i lan man nh  v  tr ng c , v  buổi h n h  d u ti n, ng i y u th  nh t, ng i t nh th  hai. Ch o  i, nh i l c n nh ! N c m t  a ra, b ng th m d c v  qu  ngay lập t c. Th  m  v  Việt Nam d n tu n l  th  ba l  b t d u nh  v  c i nh    M . Không bi t m y ch u c y c i ai t i h  không? M u  D ng n y tuy t c  r i không? Nh  v  m y ng i th n, m y ng i b n d ang mong m nh v , r i l i nh  v  c i s ch s , c i ti n nghi v  ch   c g i d c v  ngay d i ng  tr n c i gi ng c a m nh th y v  ph i ng    kh ch s n.

Ch o  i! ch  m t ch  v  m c o tr m d i u mu n n i.

Anh S n,  ng anh h  c a t i, du h c t  th p niên 60. B y gi  ngo i 60 tuổi, anh d i du l  ch kh p n i tr n th  gi i, anh n i:

- Bao giờ v  Vi t Nam t i v n th ch nh t.

T i n i :

- T i v  Việt Nam l  qu  h ng c a m nh, n n t nhi n m nh y u. Th  th i!

Anh b o:

-Đ『ng v y!

Ch『ng ta ch c ai c ng y u qu  h ng c a m nh, t  nh n nh  y u cha mẹ, con, ch u hay y u ch nh b n t y, b n ch n m nh. Th  th i! Th t l  d n d . Th  l  anh em r  nhau thu x p v  Vi t Nam . V  Việt Nam vào d p cu i năm, vào d p thi n h  kéo nhau 'v  qu  ăn t t' r t l  d ng n n ph i m a v  t  th ng s u.

T i c  t nh t i t nh lui xem ph i đ m nh ng gi ? V  l n n y đ m theo c  ch ng con, s  d  t nh đ i nh u n i n n không th  đ m theo nh ng th ng qu n  o l nh v  B c cho h  h ng   qu  đ c. Th i đ nh gi  l i ch  d p sau. C  cách hai, ba n m t i v  th m Việt Nam m t l n. M i l n v  l i th y m t Việt Nam d i kh c, nghe nh ng c u chuy n kh c v  Việt Nam . Hai c u con trai c  a t i m i v  l n th  nh t, d  th y x o x o r  nhau cu i năm tr  l i không c  b  m  d i theo. Chức trong m u hai c u, nh ng gi t n o thu c v  m  cho m nh đ ng d nh ch  d ng.

Ch『ng t i d i trong m t H  N i d y gi , ng i H  N i đ t t n cho gi  này l  Gi  M a D ng B c. C  không bi t b o nhi u thi s i, b o nhi u nh c s i d a x c d ng v  nh ng c n gi  n y v  vi t ra b o nhi u t c ph m l m th ng hoa d i s ng con ng i d i ngay cả khi đ ng s ng trong m t ho n c nh kh  kh n nh t, con ng i v n t m ra c i d p c  a n i m nh đ ng s ng. Kh  h u c  a th ng M i M t v  th ng Ch p  m l ch l  kh  h u l nh v  d p nh t trong năm c  a mi n B c. Gi  hay tr  l nh d t ng t nh  m t ng i d i xa b ng tr  v  không b o tr c. C  th  m i buổi sáng tr i c n r t m  không c  g  b o hi u l  m t ng y l nh, nh ng d n tr a gi    d u b ng k o v  ch t ph . Gi  ch n ch c vào d m d ng đ ng d i tr n d ng, g c  a nh ng ng i nh , h ng qu n, ng i s t vào nh ng ng i bu n b n hai b n v a h  r t l  h n nh n. Ch ng c n n i n ng gi  c . Ch  c n c  m t, t i d n, t i ng i xu ng v a t i l i. Gi ng nh  Caesar ng y tr c I came, I saw, I conquered. Th  l  m i ng i ch y  a d i m a d i ng i chung với gi .

Ch『ng t i d a d c d i, d c ng i chung với Gi  M a D ng B c trong suốt m i n y l  H  N i.

B y gi  ng i d y nh  Gi  M a D ng B c, mu n kh c.

Su t t  Sài Gòn, d i xe ca theo tour Ti n Giang, H u Giang, Phan Thiết, Nha Trang, Hà Nội r i bay ra Phú Quốc, ta nh n th y s  ph n th nh lu n lu n d i b n c nh nghè  đ i m t cách r t r ng.

M n B c, m n Trung   qu  v n c n kh  và nh u ng i r t nghè  trong khi   th nh phố Sài Gòn, Hà Nội, h ng đ m ng i ta d  x  ph  ti u ti n (không bi t ti n   d u  ra m  nh u th !)   nh ng nh a h ng, nh ng qu n  n th i ng i trong n c ti u phung ph  h n Vi t Ki u. Th  vào m t ch   n ch i nh  vào bar ch ng h n, th  c  th  ch  nh n chai r u g i s  nh n ngay ra ai l  Vi t Ki u ai l  Vi t Vi t (ch  m t c u ch u t i d ng d  g i ng i trong n c). Vi t Ki u x i sang g i chai r u 150 m  kim, trong khi d  Vi t Vi t g i chai r u 1.500 m  kim. T i qu  m a, h i ch u:

- Chai r u g i m  d t vậy?

- Con không bi t, nh ng th y h  tr  1.500 m  kim cho chai r u; h  d i n m, s u ng i ti u m t buổi t i n m ng n d  l  chuy n nh .

Nghe n i m t t i u n m ng n d  l  chuy n nh  th  ch c ai c ng biết c i xuất x  c a những s  ti n nh  d  th t l  m t.

Ăn uống   c c ti m b y gi  c ng d t h n g p n m s u l n c a ba n m tr c v  không ngon. Trung bình chúng t i  n m t b a cho m t ng i l  t  ba cho d n b y m  kim. So với   M  th  r , nh ng v i ti n l ng c a m t ng i trung bình l  700.000 d ngVi t- kho ng h n 40.00 m  kim m t th ng- th  l m sao tr  d c.

T i t  h i, Sài Gòn b y gi  h nh nh  không ai n u  n trong nhựa hay sao m  t i n o c c ti m, c c qu n c ng t p n p kh ch  n? Bao giờ nh n chung quanh c c b n c ng r t nh u ng i d a ph ng ng i  n, ph n d ng l  gi i tr , v  trung niên. Tr n b n d y  p th c  n v  b ia, n c ng t.

L ng c  a m t c ng ch c không biết con s  th t l  bao nhi u?

T i c  m t ng i em h  xa   H  N i, l m ph  gi m d c m t công ty nh a n c g  không r  m 
anh d i xe BMW, khi ch ng t i th  v  đang du lịch   Singapore, con th  d i du h c   M , m t
n m h t ba m i ng n M  Kim ti n h c, ch a k  chi phí  . Nghe m a gi t m nh.

Theo cách anh n i chuy n th    Việt Nam b y gi  du h c t  t c   Ph p v  Đ c nh  m t phong
trào cho các con  ng  n. H c gi i hay không th  ch a r , nh ng m a d l a con của những  ng
l n th  ph i xuất ngo i, ph i du học. Sang b n d  không h c d c th    ch i m t thời gian, may
m n ki m d c ng i l y th    l i, không th  v .

Nghe anh n i, t i nh  d n m t ca l m việc của m nh   M . Khi t i d n th m t i gia cho m t s n
ph  d c h ng Phi u Y T  (Medical Coupon) t i m i bi t d i l i. C  l  sinh viên du h c
t  t c, c  b u v    l i. C  l  sinh viên du h c m a không n i d c m t c u Anh Ng  n o. C n
nh  c    thu l a m t apartment water front. T i h i ti n d u m a c  tr  ti n nh a th  d c c    cho
biết c n apt. n y cha m i c  chuy n ti n sang m a, tr  b ng ti n m t, cho m t ng i b a con c 
qu c t ch M  d ng t n. Nghe m a gi t m nh, v  t i bi t c n apartement d    Seattle l t nh t l 
400.000 M  kim, b i g n s t m t h .

Khi c  nh ng ng i gi u không r  xuất x    i t c nh  th  th i ng i nghèo c  xuất x  r t rõ ràng.
H  s ng b ng nh ng m n ti n ki m d c h ng ng y r t khi m t n. N u d i d c theo b  h  Ho n
Kiếm ta s  lu n lu n b t g p nh ng ng i (m t c  gi , hay m t d a tr  d ang tuổi d i h c) b n v 
s , hoặc n c tr . B n v  s  th  l y v  c a nhựa n c d i b n l i m i v  s  gi c  hai ng n, không
bi t l i d c bao nhi u? Trong khi d o gi c  m t g i x i kho ng b n ng n d ng- m t M  kim b ng
15.900 d ng-

V n li ng c a ng i b n n c tr  t t c  ch c ch a d n ba M  kim: M t c i  m   trong c i kh n
c u k , v i c i ly th y t nh nh , năm ba c i k o l c, k o v ng. H  ôm c i gia s n b n bu n d 
trong v ng t y g y gu c, m i kh ch b n h . Hy vọng h  ki m d  c m  n cho m t ngày h m d o.

Ngay   trong khu ph  c  t p n p khách du lịch, th nh tho ng ta v n thấy m t ng i g nh hai
c i th ung h u nh  ch ng c  g i trong d o, ch c c i v i ba m  h nh, m y c  su-h o, m y qu  chanh
d em d i b n. Ch c d y l  nh ng th  ki m d c trong v n nh a. Ti n thu v  may ra d  cho m t
g i x i, hay hai chiếc b nh m  không nh n.

C c b  bé l n n m c m t ng chiếc k o cao su l  bán cho du khách, c  b  nh  x u, đ n thui, l m nh ch m t t i i nh  m t b ng hoa M i Gi  ch y theo con g i t, d a c i k o ra m c c  b ng thiêng M  ng n g, th y v a bu n c  i, v a t i i nghiệp. Các con g i t t r u cho em c  i b ng cách n i ng Vi t c ng ng n g v i em v  g n nh  mu n b  em l n, v i em b  xinh qu !

Ôi tuổi th  Việt Nam ! Khi em l n l n, em s  c c v ng gi ?

Đi c ng v  mi n qu c c ng th y nh ng người nghèo. l  nh ng n i ru ng nước nh  l i vào Tam C c, B ch Đ ng l  Ninh Bình hay Su i Trong, Su i Đ c l  Ch u H  ng th  nh ng người d n qu  v n ng m m t n a người trong nước nguy n ng y m c, l i tép ki m ăn.. M t k i tép kho ng hai ch c ng n , ng m nước nguy n ng y được kho ng ba đ n n m k , ki m được 60.000 -100.000 đ ng cho nguy n m t gia đ nh b n n m người, trong đó c  ti n học cho con.

Trẻ con d i học cho biết d c, bi t vi t r i ngh  v i không c o ti n tr  tiếp, l i d i ng m m nh dưới nước gi ng cha m  th i. Su t m t d i h  ng m dưới nước. Người ch o thuy n ch  cho ch ng tôi xem m t v i n m m  ch n m t n a ch m dưới nước, n i  là m  c a những  ng b a c  giữa su t d i m cua, x c t p l  d  y, h  mu n con ch u h  ch n m nh nh  th , v i h  d a c o c u : 'S ng ng m da, ch t ng m x  ng' d  ch  d i s ng g n li n v i n i v t v n y.

Du khách Âu Châu d  vào Việt Nam m t ngày m t d ng h n, sau sau v  không b  11/9/2001. C  nước s ng v  nguồn l i thu nhập được c a du khách. Du khách nước ngoài vào, mang theo bao s  th y d i. Vi t Ki u d ng m t vai tr  không nh  trong m i  tr ng n y.

M i người đ em m t l t v  cho th n nh n, gi p v n bu n b n, x y l i nh a c a, mai m i cho l y ch ng nước ngoài. Cho nên ta thấy c o nh ng con h m l y l i, nghèo n n t n i n m c l n m t c i nh a hai ba, th m ch i b n t ng. C a k nh, c a s t d ng c o d n nh  m t anh h  sau khi v n h t. Nh ng c i g i t dược t n tr ng t  d u d n ch n d  l y ch ng nước ngoài, tr ng nh  nh ng con b p b  v  h n. D a c o m t s  c i b ng l ng l y b t c  ai, d u d o l a anh c t c  hay r a ch n b n M , b n  c. Ng y c  m t anh ăn ti n t n t t c ng v n l y. C  l y d i d a, sang d o không l  dược th  b . Nh ng c u  ch y n d o b y gi  không c o g i  l a m i l  n a, ch  c o sang b n d o m  sau n m năm không b  ch ng th  m i g i  l a 'L '. Người không c o th n nh n lo cho th  s  r i vào b t cứ m t b n t y không l ng thi n n o d , v a d a x y ra b o nhi u th m k ch. Ban d u th  c n l a ch y n th ng t m, sau d i d n n i qu c nh c.

Nhi u c  g i  qu  l n l n trong c nh nghèo s  l m b t c  d i u g i , không d n d n d c thoát ra c nh m c, b t cua, l m ru ng. C  t nh th  ch y theo nh ng nhu cầu v t ch t v  c ng m t ph n mu n c  m t cu c sống nh n nh , không ph i v t l n v i d i s ng x  h i kh n h i n i, n n h  không ng n ng i l m g i b o cho nh ng ng n i n c ngo i.

Ch ng t i  d g p tr n con d ng t  B c vào Trung, ra Nam m t v i c  r t tr , kho ng 17 d n 22 d i c p d i v i nh ng ng n i d n ông lu ng tuổi n c ngo i nh  Th y S , D c, Ph p, D i H n, D i Loan.v.v. Tr n b i bi n Ph  Quốc n i ch ng t i t m, m t l c ch ng t i g p ba ng n i D c d  ngo i s u m i tuổi c ng t m v i ba c  g i Vi t r t tr . H  ng i ngay m y c i v ng, v  b n  n d i g c d a c nh ch ng t i. H  n i tiếng Anh v i m y c , m y c  n i r t it, ngo i l c, g t v  c i r n r . M t l c sau c  th m m t ng n i n a d t m t c  d n, h  làm quen v  nh p b n với nhau. H  ng i ngay c nh ch ng t i, n n d u không ch  y c ng nghe r o tiếng nh ng ng n i d n ông n i với nhau:

- G i  l y hi n v  d  b o h n g i Sàigòn.

- S ng l y d y, c n b o nhi u m t th ng, k  c  ti n tr  cho m y c  n y?

- R  l m, ch  d i n m tr m m  kim th i.

H nh l n m y  ng gi  da nh n heo d o d u r n d i bi n v i m y c  m a h ng c n l m t m m y c i m n d y th , tr ng ch ng kh c g i c nh  ng n i,  ng ngoài ra b i v i ch u. Th t d ng bu n!

T i nh n sang con g i t i, c  đang n m ph i n ng trong bộ áo t m, cu n ti u thuyết The memoirs of a Geisha  p tr n m t, t i th y c  th t l a may m n bi t b o! C  d c d i h c, c c v c l m t , c  ki m s ng d i c  b ng ki n th c v  l ng t  tr ng. N u c  ch ng may sinh ra v  l n l n trong m t c i l ng, c i t nh nghèo n n n o d o Việt Nam, không d c d i h c d n n i, d n ch n, th  c  g i b o d m c  s  không l a m t trong nh ng c  g i đang b i l i d i kia? C i nghèo kh  lu n lu n k o theo c i b t h nh.

Giữa m nh m ng s ng bi n, nh n nh ng c  g i tr  đang b i trong n c, b ng nh ng c nh d o

Nh^ăt Tân hi^ăn ra trong tr^í t^{ôi}. Nh^ăng cành đào hi^ăm hoi còn sót l^ăi năm nay l^ăng này vì ng^ăo ta đang cào x^ăi d^ăt d^ă xây nh^ăng cao c^ă trên đó. R^ăi nh^ăng cô gái làng này không còn hoa đào đ^ăbán, không còn đ^ăt đ^ă tr^ăng cúc, tr^ăng lay-ăn, tr^ăng hoa h^ăng n^ăa. H^ăs^ă đi đâu và s^ă làm gì đ^ăs^ăng? H^ăs^ă l^ăi ra nh^ăng b^ăi bi^ăn v^ăi nh^ăng ng^ăo i đ^ăan ông già nh^ă ông n^ăi hay sao?

Khu đong>t cong> truyyn trung hoa, nong>i tinh vng hoa đào Nhong>t Tân còn khng cong> u đong>c, còn bong>a san bong>ng đong> xây cao cch thì nhng cô gái Nhong>t Tân có ai cong>n đong> ý tnh i là hnh snh trôi ra binh hay đi vng đâu!

Người thanh niên hai mươi tám hàng đón tour cho chúng tôi than:

- Tùi con bầy giỗ, nhặng ngông i lòi tòc thòp, khó kiềm vỗ và kiềm bỗ lòm. Hồi cắp vỗi ngông i nõi ngoài hố tòi côi ơi!

Tôi hoi.

- Nếu các cô em gái quê nhà Phú Quốc này, thì làm sao gấp đứt những người du khách xa đón, trong khi họ lại không biết nạo vòi nạo?

- Dù lì m cô . Cứ cô nào đi trại c kiêm đực c mệt ngất i thì lì i chử dòn giái thiếu u cho cô sau. Mấy ông du khách đó lì i giái thiếu u cho nhau. Cứ cái đà này thì con gái Phú Quốc chừng còn ai cho tui thanh niên chúng con đây nha. Mấy tinh miến Tây bầy giái cũng thử hít, con gái hờ bờ đi Sài Gòn kiêm súng bắn ng cách làm gái bao c

Anh ta nói nh^ó m^{ột} ti^ếng than. Tôi ng^ói im nghe không bi^{ết} nêⁿ an^h i th^ế nào.

☐ Sài Gòn thì gõ p mõ y ngõ i chõ y taxi kõ lõ:

- Cô ơi! Mày thèm cha Đài Hàn bây giờ nó khôn lồm. Nó sang đây giành giật cõi a Việt Nam vả đàn bà vả a tiễn. Nó không cõi n biển tiếng Việt, nó bỗi tiễn ra thuê mệt cái mệt bỗng, thuê bao luôn mệt cô vả đây đong trong tiễn (bán đong cho khách du lịch) làm ngón i và làm vả tím

th i cho n .. C  ta d c tr  vài ba tr m d  th ng l  m t th ng l  m t m t thời gian v i ba n m th i, h t h n, n o tr  ti m l i, tr  c  nh  qu  ra d ng, ôm ti n v  n c. M y th ng Đài Loan c ng v y.

- C n m y  ng gi  Vi t Ki u n  a c  i! Đ n tuổi h u tr i r i, v  Việt Nam ki m m t c  b  ch  b ng tuổi con g i, con d u m nh. Gi  đ y, nh  m t th  v  nh , cho m t th ng hai ba tr m d  la. M i n m d i, v  hai, ba l n h ng th .. C m b ng, t nh b ng d n t n mi ng. Trong khi  ng không c    đ y th  c c c  mu n l m g i th  l m, khi  ng qua th  c c c  ph i ho n to n ph ng s ng l  d c r i.

Anh n i th m:

- Chuy n n y đ u đ u t  nh u n m n y r i. C c c  r  nh u, d t m i cho nh u, Đ i H n gi  thi u cho Đ i H n, Đài Loan gi i thi u cho Đ i Loan, Vi t Ki u gi i thi u cho Vi t Ki u. M i ng i m t ti u chuẩn, m t dịch v  khác nh u. Ai c ng vui v  h i l ng c .

T i nghe, m l ng bu n ru i ru i. C  l  nh ng ph  n  ch n cu c sống này h  th y c n h n l  ph i sang Đài Loan l m n  l  cho c  m t gia đ nh, hay b  b n vào nh ng n i h  không h  l a ch n. T i nh  d n m t b n tin d c d c b o trong n c v  m t ng i d n b  Việt Nam muốn sang Đài Loan ki m ti n gi p gia đ nh. Hai v  ch ng v y m n m t s  ti n m i ng n m  kim d c sang b n d  l m công nh n, hay l  m n g i d  qua trung gian m i gi i. Không bi t v i m t l y do đau th ng, t i nh c n o, ng i v  d k không cho ch ng bi t,  m th m ch u d ng r i d i d n ch  t  t  ch t. Ng i ch ng v a đau d n v a b  m n n  m i ng n m  kim h i th c, t  ch t theo v , d  l i m y d a con th .

Th  h i c  b n tin n o đau th ng h n b n tin này!

Trong khi d  th i m t m t kh c c a x  h i, nh ng c  g i c a c  S i Gòn, H  Nội b y gi  s ng r t l  th i th ng. H  d i l m nh ng c ng việc v n ph ng ch  d  lấy danh ngh i d i l m, h  c  m t nguồn l i t c là d u c c p chuy n ti u phía  n, m c h ng ngày cho h  m nh không bi t. H  r t gi i v  l nh v c t m b n Vi t Ki u tr n m ng. M i t i ng i h ng gi  d  chat v i m t ai d , r i d a d n h n. M t c u Vi t Ki u l  M  hay  c, tr c khi v  Việt Nam, c  th  t m tr n m ng cho m nh m t c  b  ra t n phi tr ng d n. C  ta n i tiếng Anh t ng d i, h ng d n c c dịch v   n ch i, c  ch  b o t n t nh v  cho c u c i c m t ng l  c  không d n v i ti n c a c u

(cô có t n r i!) cô s n s ng m i c u v  n i c  th y v  kh ch s n (t nh cho không, bi u không), c  hi n l nh, chi u chu ng h t m nh, r i c  cho c u bi t cha m  c  là nh ng người c  d a v  trong x  h i, c  m i c u ra B c hay l n Đà Lạt, hoặc Nha Trang g p h . Trong khi chuy n tr , c  th ng n i l  'Em không thích s ng   M ', c  cho c u c m t ng c u l  người may m n, g p d c m t c  không gi ng nh ng c  m  tr c d y c u th ng nghe t . C  th  c u Vi t Ki u n y s  g p  ng b  c a c  b  l  m t K  S  nh c hay m t  ng b c s i th t (M t b c s i xuất th n l  y t  v  d c th ng b c s i nh  tuổi d ng th m niên). V c c  'không thích s ng   M  d u' ch  c  nghĩa l  c u l y c  r i c u s    l i Việt Nam , v c c c  h i vào quốc t ch M . C  tr i m  bi t nh ng g i s  s y ra sau t m m n s n kh u n y.

Nh ng v  k ch n y hi n này đang diễn ra th ng xuyên   Việt Nam . Nh ng người thân quen   Việt Nam ch  bi t d n d :

- Ch u coi ch ng d y, g i i Vi t b y gi i c  ng n chi u, không bi t d ng n o m  d  d u.

T i d c nghe k , c n m t ph ng cách ki m chứng n c ngoài cao hơn th  n a l c c  con  n th  thi t, c  d ng k y t n trong nh ng c i bar sang tr ng. Khi ch  nh n th y c  m t d m kh ch Vi t Ki u tr  n o, thu c lo i m t m i s ng s a, l ch s , h c th c, ăn x i sang vào bar l p t c h  thu d n chi n tr ng, d p h t nh ng c  t m th ng đang l m việc   d , g i nh ng c  g i con c c  ng  n trong danh s c d n. Các c  ăn n i l ch s , c  h c d n làm quen chuy n tr  v i kh ch, v  sau m t buổi t i, nhi u c u d c m i v  nh , g i thi u v i gia đ nh. Nh  sang tr ng, c  xe h i, v  tài x  riêng, cha m  ni m n  đ n tiếp. H i ra th  d c bi t cha m  c c c t n l  nh ng nh n vi n cao c p c a ch nh quyền c . Nh ng c u d c m i n y, ch c chắn s  quay lại v  k t th n c ng c  g i. M i việc k  tiếp th  ch  c  Tr i m i bi t l  s  d c x p d t nh  th  n o.

 i! Nh ng chuy n qu  nh a th  n i sao cho h t. Chuy n vui th  qua mau, chuy n bu n th    l i. M i l n v  l  m t l n x t xa. C  nh  l ng th i không v  n a. Th  m t hai n m sau, ngu i ngoai m t ch t l i thu x p quay v .

H a N i b ng dung nhan d i kh c nh  nh ng c n Gi  M a Đ ng B c. Thanh niên, thi u n  gi u trong chiếc áo len,  o d , nh ng m   c l ng m n c a m nh. H  kho c t y nhau ng i xu ng nh ng qu n  n s  ngay   v a h . Chuy n t y nhau nh ng ch n l c t o  x , b nh tr i, b nh ch y. H  ăn b ng m  m ng c a tuổi tr , ăn b ng hoang mang c a những ng y cuối năm, ăn b ng n n nao c a m a xuân đang t i. Gi  l ng m n, gi  phi u du, gi  l m g y nh ng con ph , l m trái tim d p d u d ng v  l m nh ng bài th  b ng nghiêng xu ng, n m s t vào nh ng chiếc

l  cu i d ng.

B y gi  ng i đ y nh  Gi  M a D ng B c, mu n kh c.

V  Sài Gòn đ  d c chen l ch giữa nh ng d m xe c , nh t l  xe g n máy. Đ  nh n kh i b i m u d ng, nghe nh ng tiếng gọi nhau i i, nh ng tiếng rao h ng, hóa vào giữa tiếng xe n , tiếng c i xe inh i i. Đ  trong l c chen l n giữa d ng ng i, d ng xe, th nh tho ng l i nh n c i b ng t n d ng l  hoặc, c  do n ra tr c đ y l  d ng g ? R i ch t nghe đau nh i trong ng c v  m t k  ni m th n y u c  con d ng m nh đ ng d i. N c m t l a ra, h inh dung l i m t buổi chi u  m  d a xa l m r i.

T nh d  quan san t  d y m t (Đinh H ng)

V  d  l i d i xu ng m y nguy n ng y tr n Ti n Giang, gh  vào nh ng r ch, ch  ng i d n l m b nh tr ng, l m k o d a, đ n v ng, đ n gi , d  d c ng m nh ng ng i d n mi m Nam gi n d , ch t ph c, nh n nh ng v t v  c a ng i m , ng i cha:

Qu  h ng l c c u kh 
không kh i nh  c nh t y cha
qu  h ng g nh h ng n ng tr u
m  v  t t t  ch  xa
qu  h ng  o b  ba tr ng
kh n lau l  m  v t vai
qu  h ng m  h i cha d 
cho con mi ng ng t mi ng b i. (tmt)

V  d  d i ra B c, l n t n Yên B i, d n ng i nh  s t b n s ng H ng c a ng i anh h , d c soi m t trong thau n c m c l n l ng s ng, c  ph  sa l ng h ng đ y ch u. Đ c ng i trong m t c i b p c n đ n c i, b m d y b  h ng, d c d ng g o m c, d c ăn m ng tr c, m ng mai. Nh  v  c u th  c u trong bài Tr n Th  L u Đ n:

Ch m tre d n g  tr n ng n

H^{ết}u th^{ân} h^{ết}u kh^ó ph^{an} n^{àn} c^ùng ai
Mi^{ền} Ăn m^ǎng tr^{úc}, m^ǎng mai
Nh^éng giang c^ùng n[ ]a l[ ]y ai b[ ]n c^ùng

V^ề đ[ ] d[ ]c chen chân dⁱ trong ph[ ] c[ ] H^à N[ ]i nh[ ] h[ ]p, c[ ] rác v[ ] c[ ]ng tr[ ]ng b[ ]c dⁱ, d[ ]c dⁱ trong n[ ]ng, trong gió H^à N[ ]i nh[ ] l[ ]i th[ ]a l[ ]u th[ ], ng[ ] ngác dⁱ qua nh[ ]a th[ ] x[ ]a nh[ ] d[ ]a bé tan L[ ] ra, l[ ]c m[ ]:

Lâu l[ ]m em m[ ]i v[ ] H^à N[ ]i
đi trên viêⁿ g[ ]ch tu[ ]i th[ ] ngâ^y
gió m[ ]ua đ[ ]ng b[ ]c l[ ]am em kh[ ]c
H^à N[ ]i, anh l[ ]i ph[ ] r[ ]t g[ ]y! (tmt)

M[ ]y ng[ ]ay h[ ]om nay H^à N[ ]i l[ ]nh, H^à N[ ]i vào T[ ]t, H^à N[ ]i ch[ ]y ùa ra ph[ ] m[ ]ua áo l[ ]m, gió m[ ]ua đ[ ]ng b[ ]c th[ ]i v[ ]t áo bay tung, hai m[ ] con dⁱ sát vào nhau, chen chân trong khu ch[ ] đ[ ]em trong ph[ ] c[ ]. C[ ]m t[ ]ng h[ ]ng v[ ] c[ ]a m[ ]t ng[ ]ay cu[ ]i đ[ ]ng đ[ ]ang tan trong c[ ] m[ ]inh nh[ ] ng câu th[ ]:

H^à N[ ]i r[ ] nhau m[ ]ua áo l[ ]m
gió m[ ]ua đ[ ]ng b[ ]c th[ ]i qua len
kh[ ]n san qu[ ]ng v[ ]i vào c[ ] gió
trên vai m[ ]t chi[ ]c lá r[ ]i nghiêng (tmt)

Ng[ ] i, xe, hàng quà hai bên v[ ] d[ ] ng c[ ]ng đ[ ]án d[ ]án c[ ]ng cùng đan vào nhau, g[ ]n nh[ ] d[ ]m l[ ]en chân nhau. Hàng Đào v[ ]i nh[ ]ng c[ ]a ti[ ]m sang tr[ ]ng bán qu[ ]n áo t[ ] l[ ]a cho du khách, Hàng B[ ]c l[ ]p l[ ]nh nh[ ]ng vòng vàng nh[ ]ng xuy[ ]n b[ ]c, và ki[ ]ng tr[ ]m, Hàng Mã m[ ]t m[ ]u đ[ ] đ[ ]n c[ ]ng t[ ]ng m[ ]ch máu c[ ]a đèn l[ ]ng, giây pháo gi[ ], vàng mã. Ng[ ] i ta đ[ ] xô đi m[ ]ua v[ ] đ[ ] đ[ ]t cho ông Táo l[ ]en tr[ ]i. C[ ] th[ ]dⁱ theo dòng ng[ ] i, hai m[ ] con b[ ]p b[ ]nh tr[ ]oi.

Xin chào nhau gi[ ]a con đ[ ] ng
Mùa xuân phía tr[ ]c miên tr[ ]ng phía sau
(Bùi Giáng)

Sau m t l n v  Việt Nam

Tác Giả: Tr n M ng T 
Thứ Hai, 13 Tháng 4 Năm 2009 01:02

Đ ng l  m u  xuân đ ng v  tr c m t cho con g i v  sau l ng l  c  m t gi c mi n tr ng c  a
d i s ng m  ng i m  d i qua.